

Világnézetek és gazdasági erők harca.

A tengelyhatalmaknak kétségbevonhatatlan hadisikereivel párhuzamosan haladnak azok a tárgyalások, melyeknek végleges befejezése a háború sikeres lezárásával esnek majd valószínűleg össze. Ennek a tárgyalási folyamatnak végén egy új világ körvonalai bontakoznak ki, amikor a történelemnek valának a múlt közgazdasági törvényei s a világot benépesítő emberiség jó részének életét az új rend, új utakon fogja vezetni tovább.

Ha végigtekintünk a világtérképen, lehetetlen nem megfigyelni, hogy a világ javainak összehasonlódása, a tőkék felhalmozódása azokra a területekre esik, melyek iparilag erősek és hatalmasak. Ipari és tőkeerejénél fogva első helyen áll az Egyesült Államok, majd az óvilág nyugati része, a német, belga, francia és holland, majd az angol iparvidék, majd Japán és végül Szovjetországnak, melyről ugyan pontos értesülések alig szerezhetők be, de minden valószínűség szerint az utóbbi két évtized alatt nyersanyagkészleteinek növelése mellett amerikai méreteket is tuhalaladón iparosodott.

A nyersanyagtermelő területek szervesen kapcsolódnak az ipari területekhez, ellátva azokat nyersanyaggal, legjobb esetben fegyvertárgyakkal, melyekből azután ipari produktumokat állítanak elő és ezzel értéküket többszörözik és a helyi fogyasztást leszámítva, az így előállított ipari termékek legnagyobb részét visszajuttatják kereskedelmük útján a nyersanyagtermelőkhöz. Ebből a körforgásból maradtak ki a tengelyhatalmak államai, melyeket — mert a világháborús győztek az összes piacokat a maguk számára tartották fenn — nem akartak piacokhoz juttatni és huzództak egy igazságos, becsületes rendezés hozzájárulásától. A nyersanyag és a gyarmatok nélküli Németország, valamint a világháború után kismérettű Olaszország évtizedekig küzdöttek békés úton helyzetük javításáért, de a másik oldal még a háborút is inkább vállalta, mint azt a lehetőséget, hogy a német ipar és kereskedelem is akadályoktól mentesen jelenhessen meg a világpiacokon.

Szövetségek kötötték és váltak papírronggyá, ma már egyedül Anglia áll ellent. Nyugateurópa ipari termelése német ellenőrzés mellett a háború nyomainak eltakarításán dolgozik. Nem vitás, hogy az angol ellenállás egyre inkább lefelé hajló vonalat mutat, ami gondolkodásra és kétségbeesésre kényszerít. Az Egyesült Államokat, ezért egyre erősebb mértékben siet Anglia segítségére, ha még lehet, mentse érdekét. Az Egyesült Államok a közös világnézeti gondolkodáson túlmenően anyagi, il-

A Szent Imre hegy.

A napokban dolgom akadt a városban egyik délután. Alig múlt négy óra és már alkonyodott. Csöndesen, lassan szállt le az alkonyat, azzal a méla szárny-csapással, amely olyan, mint a sötét madaraké, amint társadon szállnak az éj felé. Semmisem tud oly szeliden bánatos és mégis meghittén édes lenni, mint a késő őszi, téli alkonyat, semmiben sem vegyül annyi varázssal a boldogság és a szomorúság, mint a leszálló estének e halk szárny-csapásában.

Rövid időre megálltam a Főtéren s néztem a Szent Imre hegy tetején az alvó fák nagy csoportját. Nincs az a hely, mely a japáni festő, aki könnyebben rajzolná papírra tar fák ágainak szövevényét, mint ahogy ezek a fák lejáról-tájk az ég gyöngyszürke hátterére ágaik hajszálfinom, kecses, fekete csipkélátolát, amelynél az úgy nézett az égből, mint egy multszázadbeli hölgy a csipke legyezője mögött.

És lejjebb, a hegyoldalon, két ködök keltek füstölögve, mint a mesék rézszelvényei a rengetegben. A hegyből, amely mögött nem érezte az ember a világot, eltűnt minden, ami alaklatlan és idomtalan, minden, ami rajta sivar és rideg. Csak a puhán terjedő köd élt alant és a fák csipkészetűe odafenn az égből. Valahol a nagy állomás felől egy mozdony szipolt, de ez a hang is puha volt, olyan, mint amikor álomban egy édes nevet mond ki az alvó.

Mögöttem a Fő utca forgalma zajlott s én ott álltam a Főtéren, a novemberi alkonyatban, az alvó fák alatt néztem a hegytető és oldalán a légnyan lengő ködöt. Ott álltam s arra gondoltam, me-

lyik áll közelebb a szívemhez: ez az őszi kép, álmódó lelkével, amelyben ugyanannyi az édesség, mint a bánat, amely maga a csönd és lemondó béke. Vagy az a másik, a nyári kép, melyet szintén késő délutáni órákban néztem s amely olyan semmitmondó, üres, sivar, élettelen volt, nemhogy a nyár szépségeit, örömeit élénkítette volna az emberben, hanem letompította még azokat a szépségeket is, amelyeket más tájakról magammal hordoztam.

Azon a nyári délutánon vált életté bennem az a felismerés, hogy a város lüktető szívére néző hegyoldal milyen feketén egyhangú, majdnem komor, mint egy ravatalfülke s elhanyagolt, mint egy lompos cigányputri a falu szélén s hogy egy kis jóakarattal milyen szép, tündéri panorámát lehetne rajta alkotni. Azon a nyári délutánon is így álltam szemben a hegygel s képzeletem szárnyán a Karancs- és Tátra utcák falusias vísköi helyén, kedves alpesi stílusú villákat láttam függő kertekkel, festői elrendezésben a hegyoldal hosszú vonalán az Egészégházig. A függőkeretektől felfelé a hegynek szemelgyönyörködött parkirozást, mint p'd. Budapest a Gellérthegy s a sétányokon felülről lefelé, nyitott legyezőszerűen a Kálvária kis állomásait, két-felől nyíló ivalkakban, nem pedig Jákob letrájkait, mint ma, mely elrendezés sem nem szép, sem nem gyakorlati. Tetején kiképzett Golgota és mögötté, széles sávbán, háttérként örökzöld fenyvesel, mely az Országúszlót is festői keretbe foglalta.

Salgótarjánban nincs sem folyója, sem tava, gyepek, árnyékos parttal, nin-

csen még egy valamirevaló parkja sem, hol az emberek testileg-lelkileg felüdülhetnének. Ellenben van egy, a várost hosszabban keresztül szelő vasutvonal, mely nemcsak füsttel és korommal látja el a gyárkéményektől amugyis eléggé korommal telített levegőt, de akadályozza a város egészséges fejlődését is. A mindennapi élet számára tehát ez a hegy az egyetlen természeti adottsága, mely a hosszú völgyben elnyúló városnak, szakértő által megtervezett rendezettségével és szépségével valódi városias jelleggel, a napi robotban elfáradt polgárságnak, sétányaiival, messzi tájat átfogó látványával, fehérre festett padjaival igaz gyönyörűséget, felüdülést a pihenőt nyújtja.

Hogy nem képezi a város tulajdonát, az a leggyengébb érv lehet az erős akaratban, mert a tulajdonos-családdal a város mindenkor tudna találni méltányos megegyezést örökbérlet, vagy más kompenzáció-vállalás formájában. S olyan várostól, mint Salgótarján, mely a nehéz gazdasági viszonyok mellett is kiegyensúlyozott pénzügyi mérleggel tud prosperálni, ha szíven viseli a város egészség- és művészi kulturfejlődését, nem is illik, hogy megtagadja ezt a tervet, mely semmi másban nem mulik, csak az erős akaratból. Az alig két évtizedes városalakulás várospolitikájához bizony-bizony ez is hozzátartoznék, hogy nem falusi, hanem valódi városi jellegű mutasson s ha belemélyedünk ebbe a gondolatba, talán még üzletet is lehetne belőle csinálni.

Igen, ott álltam a Főtéren az őszi alkonyatban s erről a nyári képről álmódoltam. Jó, hogy utamba került egyik ismerősöm, aki felbrazott a rideg valóra s elcipelte magával, mert — ki tudja — talán megállítottam volna tovább azt is, hogy mindez megvalósult, mint a tündérkertek a mesékben.

Sajnos, csak a mesékben, mert a valóságban... aligha. (—dny.)

letve gazdasági vonatkozások szorosban fűzők Angliához. Az Egyesült Államokban ezt a háborút úgy tekintik, mint amelyben a múlt gazdasági és alkotói erői — amiket ezekben Anglia képvisel — ütköznek meg az új kor gondolkodását, világot és gazdaságot átalakító erőkké.

Az egyesült államok kapitalizmusa, ipara, kereskedelme és mezőgazdasága jól tudja, hogy Anglia csatavezetéseivel egy világ mulik el, melynek közgazdasági tételei is semmivé válnak, ami azt jelenti

gyakorlatilag, hogy az amerikai tőkék megszűnnek Európában döntő tényezőkké lenni, a gépekre felépített ipar elveszti piacának jórészét, kereskedelme ennélfogva pangásnak indul és a gépesített mezőgazdaság exportra berendezett termelése is csak olyan mértékben találhat Európában piacra, amint azt a pillanatnyi helyzet követeli meg, de az árszabályozás kérdése már kicsuszik kezei közül.

Miután az Egyesült Államokban mindent az üzlet szemüvegén

keresztül mérlegelnek, a jelenlegi uralom tehát azt tarja helyesnek ha Angliának ebben a háborúban minden lehető támogatást megadnak.

Ugyanakkor a tengelyhatalmak abban a biztos tudatban, hogy a háború befejezése meghozza számukra a kívánt eredményt, igyekeznek szorosan fűzni Európa államainak viszonyát, hogy annak idején egységesen és zárt tömbben vehessék fel az összekötött és földetke nyugati felén levő gazdasági területekkel.

Időszerű kérdések*

Irta: dr. Zemplényi Imre főorvos.

Deák Ferenc a politikai pártok szerepét a csónakhoz hasonlította, amelyben a jobb és baloldal evezőseivel egyformán szükség van az előrehaladáshoz. A kormányos szerepe, hogy az erősen huzó oldalt ellensúlyozza és az irányt biztosítsa. A mai szemlélet szerint a csónak végére motort akasztanak, a kormányos azonban az, a haladás gyorsabb, a kormányosnak nem kell az evezőökre figyelni és a tulsúly ellen dolgozni. Minden erejét a kitűzött irány betartására és a cél gyorsabb elérésére összpontosíthatja. A politikában ezt a szemléletet egypártrendszernek nevezik, az egészség-politikában orvosi intézkedő jognak. Mindazok, akik a világsemmények tárgyilagossá megítélésére képesek, egyetértenek abban, hogy ez az új rendszer haladást jelent a régi alkotmányos-liberális, demokratikus-jogász-bürokratizmus rendszerében. A nagy változást a világháború okozta, abban a három nagy országban, melyekből társadalmilag (orosz)

és katonailag (német) vesztesen, illetve súlyosan megrövidítve (olasz) került ki. Új utakat kellett keresnünk, mert a régi járbatalansága bebizonyult.

Hazai közegészségügyi (orvosi) viszonylatban a helyzet ugyanaz. A megcsontított országnak csekély anyagi erejével is új utakra kellett lépnie a közegészségügyi korszerűsítése érdekében. Ezért a romok eltakarítása után megindult a hatósági orvosok újrendszeri kiképzése, az egészségvédelmi szolgálat mind az általános, mind a szakvédelmi rendszerben, a fertőző betegségek leküzdése és a szociális biztosítás fejlesztése és ezekkel kapcsolatban az egészségügyi ismeretterjesztés. A fejlődés különböző koru és szervezeti intézményekben indult meg, amelyeknek egységesítése sem anyagi, sem szakbeli, sem szervezeti téren nem történt meg. Magán, állami és társadalmi intézmények működnek egymás mellett azonos munkaterületen, különböző alapszabályok szerint. De mind a magán, mind a társadalmi intézmények jelentős állami támogatásra szorulnak, vagy majdnem kizárólag abból tengődnek ugyanakkor, amikor vezetőségük az államtól eltérő rendszerben dolgozik. Ebből az a főnők helyzet adódik, hogy az egyformán ráutalt emberek a különböző

intézményekben igen eltérő szolgáltatásokban és elbánásban részesülnek. Ezenfelül az eltérő szervezet miatt az adatszolgáltatás sem értékesíthető, mert nem áll egységes alapon. Igen természetesen, hogy ezek a párhuzamos szolgáltatási lehetőségek egyrészt jogos panaszokra adnak okot, másrészt visszaéléseket tesznek lehetővé; tehát sem a társadalmi békét, sem az egyenlő mértékű alkalmazás nem biztosított. Egyben a tisztán statisztikai vagy szakbeli és tudományos feldolgozásnak is akadályai. Főleg pedig az egységes állami egészség-politikai célkitűzések elérését zavarják anyagi, szakbeli és szervezeti vonatkozásokban egyformán.

A nehézségek ismerői — főleg az érdekeltek — előtt tehát felmerült az egységes szervezet kiépítésének szükségessége. Ezért magam már 1930-ban a M.O.S.K. miskolci közgyűlésén az orvosi munka államosítását javasoltam. Előadástomat meg nem értes és ellenséges hangulat kísérte, mert az ezmé a gyógyító magángyógykezelés ellenében nevelkedett és szabadgigaként feltűrt orvosoknak idegen volt. Helyessége azonban fokozatosan beismarad. Az első lépés a tisztiorvosi szolgáltatás államosítása volt, aminek közérdekű voltát mindenki elismerte, de bízott az emberekben, akik annak idején a magán-

*Különnyomat az Orvosi Hetilap 1940. évi 44. és 45. számából.

Az acélgyári dalárda serlegavatása.

F. hó 16-án este 8 órakor az olvasóegylet kisebbik termében vacsorára gyűltek össze a gyári dalosversenyen kitűnően szereplő gyári dalárdisták, hogy serlegük avatása mellett emlékezzenek és további lelkesedést nyerjenek a dalkultúra fokozására.

Megjelent az öszejövetelen Karattur Antal gyárigazgató is, akit Grusz Ferenc művezető, olvasóegyleti alelnök üdvözölt és kért fel a serlegavató beszéd megtartására és a kitüntetések átadására.

Karattur Antal igazgató örömmel és elismeréssel szölt a dalárda lélekemelő és magyar nemzeti kultúrát jelentő, önzetlen munkájáról. Megemlékezett Urutz József karnagy csaknem négy évtizedes, sok dicsőséget szerzett munkálkodásáról és üdvözölte az ifjú utódot Halmi György karnagot, akinek kiváló képessége segítette most szép djaladara a dalárdát, melynek kitűnő hanganyaga és eddigi irányítása biztosítja a jövő sikereit.

Szeretettel emlékezett meg az igazgató az Olvasókör elnökéről Horváth Károly h. igazgatóról, aki bejegése mi-

att nem jelenhetett meg a dalárda örömneműjén.

Ezután az Országos Magyar Dalos-szövetség elismerő érmeit osztotta ki az igazgató:

40 évi dalos működésért arany érmet kaptak: Gracza Heinrich, Ványa Antal és Veszely József. — 20 évi dalos működésért bronz érmet kaptak: Auth András, Bodon Pál és Mohácsi Mihály. — 10 évi dalos működésért vas érmet kaptak: Anyal Barna, Farkas Ferenc, Benkő Pál, Papp Ervin, Szalay József és Tenyéri József. — Az Országos Magyar Dalos-szövetség az idén Győrben megrendezett országos dalosverseny előkészítő munkáiban résztvevő vezetőségi tagok közül az alantitak tüntette ki Dalos-szövetségi érmmel:

Grusz Ferenc ids. alelnök, Halmi György karnagy, Licszvánszky Antal dal-köri titkár és Endrey László egyi. gazda.

Az igazgató lelkes tapsal fogadott, közvetlen beszédét Grusz Ferenc alelnök köszönte meg és a dalárdisták egy szép dala felvezették ki örömtűket és szeretetüket a köztük megjelent igazgatóknak!

A Lorántffy Zsuzsanna református nőegylet az evangélikus kultúrházban december hó 15-én tartja jótékonycélú, tárgysorsjattékkal egybekötött karácsonyi ünnepélyét, melynek megnyitása a dél-élelti istentisztelet után 11 órakor lesz. December hó 15-én délután 4 órakor műsoros ünnepély, mely után 5 órakor a nyeremény-tárgyak kisorsolása következik. Főnyeremény egy máza buza. Alábbi nyeremény tárgyak: háztartási cikkek, gazdasági eszközök, élelmiszerek, üveg szervizek, kézimunkák, gyermekjátékok és egyéb disztárgyak. Egy sors-jegy ára 20 fillér. Jegyek kaphatók: a „Hángya” üzletben, Végh Kálmán nyomdájában és a ref. lelkesítő hivatalban. A szeretetmunka mezején dolgozó ref. nőegylet, tekintettel a felebarátai nemcs jósáandékra, ez uton hívja fel minden érdeklődő szives figyelmét! Mindenkit hív és mindenkül szeretettel vár!

Nagyforgalma vendéglő Erdély-be való hazaköltözés miatt, teljes berendezéssel, házál együtt azonnal eladó. Bartha: Kassai sor 61.

Figyelem! Könyvelésre, gyorsírára vagy gépírára tanít szaktanár. Erdéklődni lehet Végh könyvkereskedőnél.

Kaptuk az alábbi levelet:

Tek. Szerkesztőség! A túlságosan lecsökkentett vonatjáratokat a Máv. most pótolni igyekezett egy vonatpár beállításával. U. is déleltől negyed 11-kor érkezik Pest felől egy kis motorszerelevény és este 6 órakor Losonc felől jön ugyancsak motorszerelevény Pest felé. Ez a vonatpár nem segít Salgótarján közönségén, de nem segít Losonctól Hatvanig sehol!

Egyetlen vonatpár volna, amelyiknek beállítását a közönség igaz érdekeit szolgálja: A reggel háromnegyed 6 órakor innen Pestre induló és a Pestről az este 10 kor érkező vonatpár. Egy nap alatt mindenki megvárhatná a fővárost és ezertéle ügyes bajos dolgot intézhetnének el az emberek! Tiszteöl híve: Egy polgár.

ORION 155

Kapható minden ORION rádióhoz és hangtárhoz

1. Karanténosság
Kifogásolalan tengerentúli vétel. Automatikusan fedingtiküszöbölés.

2. Könnyű hangolás
Az állomások beállítására egyetlen forgatógombbal történik. Nagyméretű skálával.

3. Élhető hang
Dinamikus hangszóró, hangszóró-szabályozás, térhatású hangbővítesítő készülékkel.

Salgótarján m. v. polgármesteri hivatalától 17379/1940.

Hirdetmény.

Az 1940. évi XXII. t. c. végrehajtása iárgyában kiadott 139 800/1940. VII. P. M. sz. rendelet szerint rendkívüli adó: kedvezményben részesül az a háztulajdonos, aki lakását többgyermekes lakónak adja bérbe.

A kedvezmény kétféle és pedig kisebb és nagyobb.

1.) Azon háztulajdonos, aki a házában lévő lakrészeknek több, mint a felét adja bérbe több gyermek családnak, a gyermekek számához mérten 5-10%-os adókedvezményben részesül. A kedvezmény elnyerése iránti kérvényt legkésőbb január hó 31-ig kell a városházán benyújtani.

2.) Azon háztulajdonos pedig, aki bérházat kizárólagosan több gyermek családnak adja bérbe, minden lakásnál, minden gyermek után 5%-os adókedvezményben részesül. A háztulajdonos ebbeli elhatározását tartozik előzetesen a kir. adóhivatalnak bejelenteni, amíg a kedvezmény elnyerése iránti kérvényét január hó 31-ig tartozik a kir. adóhivatalhoz benyújtani.

Bővebb felvilágosítások nyerhetők a városházán az adóügyosztályban d. e. 8 óráltól déli 12 óráig.

Salgótarján, 1940. november 22.

A polgármester helyett:
Olay
v. tanácsnok.

MANsz. beszámoló.

Aki az utóbbi hetek valamelyik szerdai napján a Mansz. otthonban járt, bizonyosan csillogó szemekkel és elámulatlan tétl onnan vissza. Az a munka, amelyet a Mansz. Leánykör fáradságtalan vezetőjével, Milassy Csilával az élen végzett, minden elismerésre méltó. Valóságos csoda az, amit az ügyes és szorgos leánykezek produkáltak. Értéktelennek gondolt és kidobásra szánt apró holmiból, a házi-varrás hulladékaiból, egy olyan színes, változatos és ragyogó munkagyűjteményt állítottak össze, mely mindenki számára a szeszócska erejével fog hatni. Munkájuk eredményét kiállítás keretében mutatják be, december hó 1-én (vasárnap) d. e. 11 óráltól kezdődően a Városháza tanácstermében, melyet méltó keretűl engedték át városunk nagylelkű polgármestere. A kiállításra minden magyar asszonyt és leányt elvárunk. A legméltányosabb áron, a legváltozatosabb karácsonyi ajándékokat lehet itt beszerezni és egyúttal a jótékonyt is gyakorolni, mert a kiállítás tiszta jövedelme a szegények karácsonyi felségélyezésére fog szolgálni. A kiállítás megtekintése díjtalan.

Az ismeretterjesztő előadások f. hó 8-án pénteken megkezdődtek a moziban. Az előadást Kovács Gézné egyes. alelnök nyitotta meg, majd Traut Páter plébános vázolta a nemes szándékú munkát, amit a helybeli Mansz. szervez és irányít — ezután Röder Alfréd tartott értékes előadást a megváltozott időről, melynek sok terhet, esetleges nélkülözéseit nagy, magasztos nemzeti célok érdekében nemes lélekkel kell viselni. A nemzeti lakárakosság minden vonalon érvényesül, tehát a magánháztartásokban

is ötlelességgel, ésszerűséggel, túlzó takarékoszággal kell gazdálkodni. Sok értékes és hasznos példát említi fel a világháborús és hadifogoly életből. — A hasznos és értékes előadás után összeírták a főzőtanfolyamra jelentkezőket.

Adventi est. December 1-én, este fél 7 órai pontos kezdettel nagymenyeri Nagy Károly ny. alábornagy adventi előadást fog tartani az evangélikus kultúrházban: Készülődés az új magyar karácsonyra címmel. Belépődij nincs. Minden érdeklődőt szivesen lát az evangélikus Nőegylet.

Harmadszor a Belvedereben.

Alig két év leforgása alatt nagyot fordult a világ. Mi magyarok, akik több mint két évtizedig éreztük és nyögöttük a páris-környéki békének nevezett egyoldalú parancsiratok rendelkezéseit, volt világháborús szövetségeseink és barátunk a Német Birodalom felülkerelkedésével szintén más szemszögből tekinthetünk a világhelyzet alakulását.

A magyar államférfiak először a magyar és szlovák határkérdések döntőbírói megoldása alkalmával jártak a Belvederi pompás palotában és látogatásuk mielőbb magyar néptömegeknek a szent-istváni korona jogára való visszatérése volt. A második látogatás visszahozta nekünk Keletmagyarországot és Erdély északi részét.

A hét közepén Teleki Pál gróf miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter magyar államférfiak ismét a belvederi palotában jártak és Magyarország nevében aláírták a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozást. Ez a hivatalos aktus tulajdonképpen csak egy, már meglévő állapotot rögzített le írásban, mert hiszen Magyarország mindenkor a tengelyhatalmakhoz és azok szövetségeseihez, Japánhoz közelérőnek tekintette magát, mint amely hatalmakkal külpolitikája azonos sikon mozog és amely hatalmaknak most vitt harcában a töle telhető mértékben minden melléjükállást is megad.

A háromhatalmi egyezmény, melyhez most Magyarország csatlakozott, megállapítja, hogy Németország, Olaszország és Japán a béke előfeltételének tekintik, hogy a világ minden nemzete hozzájáruljon a nekik kijáró térhez. Ezért elhatározzák, hogy az európai területekre és a nagykeletázsiai térre vonatkozó törekvéseiket illetően együtt fognak működni oly célal, hogy e területeken az ottani népek fejlődésére alkalmas új rendet teremtsenek és tartassanak fenn. Európában: Németország és Olaszország a vezetői az új rend megteremtésének. Nagykeletázsiai Japán a vezető szerep. A cél elérése érdekében politikai, gazdasági és katonai eszközökkel támogatják egymást

különösen ha valamelyiküket oly hatalom támadja meg, amely jelenleg kívül áll az európai háború, illetve a kínai-japán konfliktuson. Leszögezi az egyezmény, hogy a megállapodás nem érinti azt az állapotot, mely jelenleg a szerződések bármelyike és Szovjetországgal között fennáll. Befejezésül megállapítja az egyezmény, hogy tíz évre köttetett és azonnal életbelép. Ez tehát az egyezmény lényege, melyhez most Magyarország elsőnek csatlakozott és amely lépés bizonyára olyan folyamatot indított meg az európai tér újárendezésére, hogy ez a lépés ösztönözze csatlakozásra fog bírni más európai hatalmakat is.

Az egyezményhez való csatlakozás alkalmából a magyar kormány részéről nyilatkozatot tettek, melyben megállapítják, hogy a költött háromhatalmi szövetség a káború kiterjedésének kíván gátat vetni és vissza öbajtja adni a világnak a tartós és igazságos békét. Magyarországnak csak ezek a sorsársai, akik szintén létjogaikért harcoltak, nyújtottak segítséget, hogy jobb életlehetőséghez jusson, amely segítség látható jeleképpen vérontás nélkül, békésen orvosoltattak a trianoni békediktátum rendelkezései. Németország és Olaszország beigazolta, hogy a revíziót, ahol lehet békés eszközökkel törekednek végrehajtani és ezzel Európa népeinek történetében új korszakot teremtetek, amely a gyűlölet politikája helyett a megértés és a béke politikája korszakának nevezhető.

Ez a szerződés senki ellen sem irányul. Magyarország most is, mint már többiben, leszegyezti összeszomszédjaival, melyek történelmi fejlődésének jogait elismerik, jó kapcsolatokat kíván fenntartani.

Magyarország azzal a szilárd bizalommal eltöltött szándékkal csatlakozott a berlini háromhatalmi egyezményhez, hogy úgy jelenleg, mit a háború felszámolásakor erejéhez megfelelően járuljon hozzá Délkelet-Európa jobb és aranyosabb politikai és gazdasági újárendezéséhez.

AMIT

ma megtehet, ne halassa a holnapra, mert december 5-én van a jótékonycélú magyar királyi állami sorjattékhúzás, amelynek főnyereménye

40.000 ar. P.

19.600 nyeremény, 288.000 P. értékben.

A sorsjegy ára: egész P 3, fél 1 50.

A sorsjegy kapható minden sorjettékhúzásnál, valamint az összes dóhánytűzőkben.

Fejfájás?

ASPIRIN

TABLETTA

Háziasszonyok figyelmébe!

NE DOBJA EL használt alumínium

lyukas vagy törött edényeiket, mert NEKEM sikerült az alumíniumforrasztást felfedezni s így minden alumíniumedény-forrasztást elvállalok.

KOVÁCS NÁNDOR
BÁDOGOSMESTER
Sálgótarján. Fő-utca 28. sz.

Mestervizsgára előkészítő tanfolyam! Az Ipartestületek Országos Központja a m. kir. iparügyi miniszter 23.819/1939. sz. rendelkezése értelmében minden hónap elején 40 előadói és több kérdező órából álló ipari közigazgatási és gazdasági ismereti tanfolyamokat rendez. A tanfolyamokon szakelőadók ismertetik, illetőleg összefoglalják a mestervizsgálatokkal kapcsolatos általános és részletes iparjogi, társadalombiztosítási, adózási és gazdasági ismereti kérdéseket, a munkaidőre, munkabérré, fizetés szabadságra, stb. vonatkozó rendelkezéseket. Az előadások minden nap este 6, illetőleg 8 óráról az IPOK (Budapest, VII. Erzsébet krt 9/11. 1. e. 3.) előadói termében tartatnak meg. A tanfolyam részvételi díja 4— pengő. Jelenkezni lehet az Ipartestületek Országos Központja hivatalos helyiségében az első előadási napon december 2-án este fél 8 órakor.

Kik igazgatják a Szeuici-csatornát? A Szeuici-csatorna élén ezidő szerint 34 igazgató áll. Ezek közül 21

francia, 10 angol, 1 pedig holland. 1938. illetve 1939. tavasza óta két egyiptomi igazgatója is van a társaságnak. Annak ellenére, hogy Olaszország és Németország már hosszú évek óta a második, illetve harmadik helyen állnak a csatornát használó nemzetek sorában, tehát nyomban Nagybritannia után következnek, ezidáig még nem sikerült elérniük, hogy az igazgatóságban helyet biztosítsanak számukra. Ilyenformán sohasem kerültek abba a helyzetbe, hogy hajózási érdekeiket a társasággal szemben megvédehették volna és beleszóllhattak volna ennek a számukra — itt elsősorban Olaszország értendő — sok tekintetben életfontosságú vizuális ügyeibe.

Szeplő, májfolt

ellen használjon

B u b i szeplőkrém

Kapható: SZÜCS-gyógyszertárban.

Nemcsak az ócskavaskészletet, — az üzemben kívüli gépeket is be kell jelenteni.

A rendelet ellen vétőket szabadságvesztéssel és súlyos pénzbírsággal sújtják.

A rendkívüli viszonyokra való tekintettel az Iparügyi Miniszter elrendelte, hogy nemcsak a fém és ócskavashulladékokat kell bejelenteni, hanem a használaton kívül helyezett ócska gépeket, gépalkatrészeket, csöveket és tartályokat, stb., is.

Bejelentési kötelezettséggel tartoznak a köz és magánüzemek, uradalmak és gazdaságok és általában kevés kivétellel mindenki, akinek 5 q-nál nagyobb készlete van.

A rendelet kiterjed azokra a gépekre és gépalkatrészekre, amelyek 1 év óta nincsenek használatban, vagy csak javítás-

sal helyezhetők üzembe. — Kimondja a rendelet, hogy a bejelentéseket az ipari anyaggyártáshoz vas és acélpipari bizottsághoz (Budapest, V., Gr. Vigyázó Ferenc u. 2.) kell beküldeni 15 napon belül.

A fenti anyagokat eddig bárki szabadon megvásárolhatta.

A rendelet értelmében a jövőben ily anyagokat kizárólag csak az Iparügyi Minisztérium pecsétjével ellátott vásárlási igazolvánnyal rendelkező kereskedőnek lehet eladni.

A rendelet ellen vétőket súlyos szabadságvesztéssel és 8 000 pengőig terjedő pénzbírsággal sújtják.

Hosszú ősz.

Mintha a természet is jóvá akarná tenni a múlt télen mindnyájunk ellen elkövetett kegyetlenségét, olyan enyhe idővel áraszt el bennünket még november végén is, amilyenre nem-igen szoktunk gondolni. A múlt esztendőben már szeptember elején duruzolt a tűz a kályhában és csak májusban lehetett elolítani, ami azt jelentette, hogy a dermesztő hidegben állandóan gondot okozott a tüzelőanyag beszerzése. Ez nehezített rá mindnyájunkra, de ezenkívül már akkor rettegve gondoltunk azokra a következő hónapokra, amelyek az ezévi természeti kapcsolatban fogának ráncszakadni.

Sajnos, régen volt azonban olyan szomorú szűret, mint ebben az évben. Vannak egyes vidékek, amelyek máskor bővebben voltak a gabonának, most pedig idegen szomszédok szorultak. A rettentő hideg után az ariz és talajvíz, majd pedig a jégeső tizedelte meg azt, ami még megmaradt.

Nálunk általában szép és kellemes emlékek fűződnek ehhez az évszakhoz, de az elvárhatatlanul most nem maradtunk arra gondolni, hogy most ilyen

enyhe lefolyású őszben lesz részünk. Nemcsak a városokba szorult nép érzi jégeső hatását, ami lakása fűtésében, élelmiszer megszerzésében és könnyebb ruházatában nyilvánul meg, hanem méginkább a mezőgazdasággal foglalkozók látják hasznát, mert zavartalanul folytathatják azt a munkát, amit a kegyetlen tél, a csapadék és hideg nyár lehetetlenné tett. Ezenkívül az ország örvendetes megnagyobbodása nyomán ráncszakadt — nagyon régen sóvárgott — feladatok megoldása is könnyebben folyik, mert a közmunkák sok tízezer embert munkába állító és kényeret adó folyamata a kitervezett idő alatt pereghet le.

Ilyen körülmények között nagyobb bizalommal megyünk a tél elő, mert nagyobb kenyér jut a legelesettebbnek és az őszi mezőgazdasági munka elvégzése újabb kedvező lehetőségeket nyit a jövő esztendőre is. Most, hogy megkoszosodtunk, megkoszosodott a gondunk is, de ezzel arányban megővekedik az örömind, ha majd egy esztendő múlva-bővebb lesz az aratásunk és vidámabb a szűretünk.

Nyomatott „A MUNKÁ” nyomdában, Sálgótarján.

S P O R T

DIMAVAG—SBTC 4:2

Észak két nagy ellenfele 7500(l) néző előtt csapott össze Diósgyőrben. Az SBTC erőnlétével alulmaradt a hatalmas

küzdelemben veszítette el a 2 pontot. Az SBTC két gólját Csuberda és Jenőfi lőtték.

SSE—BVSC 4:2 (4:0)

SSE: Barabás — Sümegi, Valentin — Maros, Hernádi, Mester — Langár, Tóbiás, Enoch, Kőszegi, Szabó II.

BVSC: Dombóvári — Lámer, Gazdag — Felföldi, Jászberényi, Mrovcák — Földesi, Kiss dr., Moór, Mészáros, Mészáros.

A SSE már az 1. percben két sarokrugást ér el, de Gazdag felzabadi. A 6. percben Enochot gancsolják, a 20. percre leállított labdát Enoch várakozás nélkül a sarok felé lövi, tán mellé is menne, de Gazdag beleszúr, s lábáról a kapus mellett a hálóra vágódik a labda 1:0. A SSE szorongat a különösen Enoch van elemében s lövései veszélyesen kerülgetik a kaput. A 18. percben Enoch a tűzben álló Langárhoz játszik, akinek bombáját vetődve szögletre öklözi a kapus. A 25. percben Enochot ollóba fogják, elejtik, s a 25. m-es szabadrugást Enoch gyönyörűen íveli a kapura, s a labda a jobb kapufa elérről védhetetlenül pattan a hálóra 2:0. Majd Szabó hosszú üszöklését csipi el a kapus. A 36. percben Enoch kitör, Gazdag a hosszanszökléttel labdáját Enochba vágja s lemarad a csatár mögött, míg a center a rárohán kapus mellett a hálóra 3:0. A 40. percben Mészáros több csel után az 5-ről 1:0, a sarokba tartó labdát Sümegi a vonalról vágja vissza. A 43. percben Lámer nagyon gorombán ront a kis Szabóra a 19-on belül, a bíró 11-esét ítélt s azt Valentin belővi 4:0.

A II. félidőre a BVSC felforgatta

csapatát. Valami eredménye van, mert támad a csapat. A 3. percben Hernádi gancsolja Moórt a büntetőterületen, a 11-eset Moór mellé lövi. A BVSC formás támadását siker koronázza, a 9. percben Földesi a 16-ról védhetetlenül talál a hálóra 4:1. Mezőnyjáték alakul ki, de inkább a BVSC van támadásban. A 12. percben Enoch—Szabó—Langár szövényből az utóbbi az 5-ös oldalvonalról löli 1:0. A 14. percben Földesi a szöglet tájáról beível, (Valentin hibázott) a labda a jobb kapufa táján pottyán le, Barabás bár éri, a kapufa tövében esik s az otttermő Moór ügyesen bekotor 4:2. A 20. percben Tóbiás a felső léccet találja el. Az iram fokozódik, a BVSC erősen káncs, de mindkét csapat idegeskedni, csapkodni kezd s az eredmény nem változik.

A SSE az első félidőben rég nem látott játékokat mutatott, észlel, szívvél küzdött, nagy iramot diktált és Enoch irányította rohamai mind veszélyesek voltak. A II. félidő játéka — mint az utóbbi időben többször — ennek épp az ellenkezője volt. Néhány szövény nem sikerült, s idegeség, csapkodás lett az ur.

Jók voltak: Enoch, Sümegi, Kőszegi, Mester, ill. Földesi, Moór, Gazdag, dr. Kiss.

Szögletarány: 3:6.

NB. III.

DIMAVAG—SBTC 6. 10:1 (Diósgyőr)

GyAK—PBÜSE 2:2 (Gyöngyös)

Hírdetmény.

Nógrád vármegye közigazgatási bizottságának kiasajátítási albizottsága közölni teszi, hogy a m. kir. Kereskedelem Közlékdédségi Miniszter urnak 34.799/XL-1940 számú rendeletével Sámsonháza községben ímezi közös dűlőit céljaira szükségese területekre elrendelt kiasajátítási ügyben a helyszíni eljárást 1439/1940 sz. határozatával 1940. évi december hó 5 napjának d. e. 10 órájára Sámsonháza községhezához tűzte ki.

A tárgyalás határnapjáról az összes érdekelteket határozatilag értesítette.

A kiasajátítási műveletek Sámsonháza községhezához 1940. évi november 18-tól december hó 4-éig megtekinthetők.

Balassagyarmat 1940 november 12.

Baross

(főispán, elnök).

A dohány beváltási árárt 30%-al felemelték. A pénzügyminiszter a dohánytermelési költségeknek, de főképpen a munkabéreknek nagyobbarányú emelkedésére való tekintettel az állandó dohánytermelési szaktanács javaslatához képest az 1940. évben termelt valamennyi dohányt a beváltási árárt lineárisan 30 százalékkal felemelte. A visszatartott kelti és erdélyi országteréseken a termelt dohányoknak még a román dohányjövődék által megállapított árárt a pénzügyminiszter ugyancsak 30 százalékkal emeli fel.

Nem lehet megváltani a fizesztes szabadságot. Szombaton lép hatályba a minisztériumnak az a rendeleto, amely szerint a fizesztes szabadságot a munkaadó nem válthatja meg, hanem azt meg kell adnia. Ezzel kapcsolatban az iparügyi miniszter rendeletet adott ki s abban akként rendelkezik, hogy azoknak a munkavállalóknak, akik a fizesztes szabadsághoz való jogot már megszerezték, de a fizesztes szabadságot még nem kapták meg s azt a munkaadó még meg nem válthatta, a fizesztes szabadságot legkésőbb 1941. szeptember 15-ig meg kell adnia. Annak a munkavállalónak, aki 1940-ban egy újabb évet

sághoz is jogot szerzett, az 1941. évben mind a két szabadságot meg kell adni.

Bányamozgók műsora. A pályafutai és baglyasajjal bányamozgók nov. 24. én, vasárnap, országgyűzési szellemi regényfilmváltozatát: MARTIRASSZONY-t mutatják be szokásos előadások keretében, Marlene Dietrich és Robert Donat-tal a főszerepekben. Műsor kiegészítésként: Magyar, Ufa és Fox világűrűdők.

Megszervezik az erdélyi háziipart. A Székelyföld lakossága a tél hónapokban kezdti a saját termelést kenderből, lenből és gyapjuból az egész család ruházatát. Ezért különösen fontos, hogy a nyersanyag ellátás és a termelés megszervezését ne szenvedjen. Ennek a célnak elérése érdekében megalkadt a napokban a Székely Háziipari Szövetkezet és a Székely Szövetes Szövetkezet. Ugyancsak most kezdte meg működését Kolozsvárott a Magyar Háziipari Központ Kirendeltsége, amely minden erdélyi háziiparral kapcsolatos ügyben tájékoztatást nyújt.

A POLLO MOZGÓ

23-án, szombaton 5, 7 és 9
November: 24-én, vasárnap 1, 3, 5, 7, 9
25-én, hétfőn 5, 7, 9 órák

A Vigaszínház nagyszerű vigjátéka:

Fűszer és csemege

FŐSZEREPLŐK:

Jávör Pál, Vízvári Marianna,
Szörényi Éva, Dénes György,
Somlay Ástus, Polih Áttila
Kiegészítésként: MAGYAR HIRADÓ

26-án, kedden 6 és 8 órák
November: 27-én, szerdán 6 és 8 órák
28-án, csütörtökön 6 és 8 órák

A Francia összeomlás

Nyugati világűrűdők II. rész

Kiegészítésként: Rendetli, bravuroz
UFA és FOX háziipari
műsor

Nyomatatlajdos: Vég Kálmán,